

HARANGI LÁSZLÓ NAPLÓJA

ELMÉLKEDÉS JÉZUS NEMZETFÁJÁRÓL

A hosszú sor legtöbbje jelentéktelen név, nemcsak önmagáért élt, küzdött, szenvedett és dolgozott. Eszközök voltak az isteni Gondviselés kezében, melyek által az idők teljességében eljött a Megváltó. A legtöbbje (talán egy sem!) nem is sejtette, micsoda fölséges szövődékek egy láncszeme. Ha tudta volna, milyen más lélekkel élte volna le az életét.

Milyen szűk a mi látókörünk! Még életünk nagy jelentőségét sem fogjuk fel önmagában sem, nemhogy összefüggéseit a jelenben, múltban és jövőben. Nemcsak az átöröklés, de minden egyes tevékenység az okok és okozatok végtelen sorából indul és fut tovább. Nemcsak a test szerinti utódok általhatunk a világra, hanem minden lélekzetvételünk halhatatlan, mert a következmények végtelenbe futó mozgását indítja tovább.

Mennyi hálával tartozunk ismeretlen őseinknek, akik segítettek kulturális, testi, sőt lelki javaink megszerzésében! Mennyi okunk van szerénységre, hiszen ha valamiben kiválók vagyunk, hány őünk tehetségének, munkájának van ebben nagy része. Jó gondolataink, eszes ötleteink, ügyes szokásaink talán őbennük villantak fel először, vagy idegződtek be és sokszor mennyi erő és munka árán!

Mennyi engesztelni való! A rossz tulajdonságokban sokszor az ő botlásainak átkát nyögjük. Vegyük és viseljük el ezeket a hátrányokat áldozatos lélekkel, az ő hibáikért. Mennyire kívánják most jóvátenni, amit vétettek! De az érdemszerzés ideje lejárt számukra. Ivadékaiknak a földön tovább kanyargó láncsora az utolsó reményük, a horgony, a csákllya, mellyel még közelebb vonhatják magukat Istenhez. Küzdjünk olyan elszántsággal, tökéletesedjünk olyan igyekezettel, mintha mindnyájukért nekünk kellene harcolnunk és az ő összegyűjtött vágyuk égjen bennünk. Őseinknek éppúgy megváltói lehetünk, mint unokáinknak megoltalmazói. Itt is áll az, hogy az ember nem magáért él, sem időben, sem (a jelenben) térben. Ha „meg nem érdemelt“ (mi az, mit magunk is meg nem érdemelnénk!) csapások érnek, ki tudja, melyik őünk vétkét bünteti bennünk Isten igazságossága. Ez nem igazságtalanság. Mert bár a csapás az őök vétkéinek büntetése, de nekünk egyenesen áldásunk, győzelmünk is lehet, ha jó lélekkel hordozzuk. Micsoda perspektíva! Egy ilyen hosszú menetnek előjárója, előmunkása, szószólója lehetni Isten előtt! Türelemmel viselem terheltségeimet, de elszántan és a népfelszabadítók lelkesedésével küzdök ellenük.

Mennyi reményem van Isten irgalmasságára! Sohasem kell kétségbeesnünk. Ki tudja, milyen öröklött sötét hatalmak dolgoznak bennünk, melyekért nem vagyunk felelősek. Lelkünk állapotát csak Isten ítélheti meg. Sem elbizakodnunk, sem csüggednünk nem szabad. Ha pozitív nem haladunk is, de tartsuk meg az elszánt akaratot, bűnbánatot, alázatos könyörgést és rendületlen bizalmat. Nem tudjuk, milyen láthatatlan koloncok csüggnék rajtunk.

Virágvasárnap (március 20).

S. beszéde (rádión keresztül). Mily igaz és jóságos volt! Azokról, amiket mostanában legmélyebben és leggyakrabban élek át. Olyan jó volt így egynek lennem vele. De talán ez volt az első beszédje, amelyet nem mint „tanítvány“ hallgattam, hanem mint aki mindezekben „mellette“ áll. Úgy érzem, az Úristen nagyon megérelt az utóbbi időben. Egészen nagykorúnak, függetlenül erősnek érzem magam az Isten kegyelmével. Ahogy lassan ő is hozzámagasodott egykori mestereihez, úgy érzem én magamban (teljes tisztelettel és alázattal) az „egyenkorúságot“ vele szemben. Nem tudásban, tapasztalatban, életszentségben, hanem az Úr Jézus eleven átélésében, aki élő valóságban itt van mellettem (s mintha most is vezetné kezemet, míg ezt írom, ahogy vezet, irányít mindenben). Csodálatos érzés, hogy gyengén, tétovázó akarattal is a főbb dolgokban milyen világosan vezet és tanít. A dolgok értelmét, és hogy mi az, amit tennem kell, tisztán látom vagy érzem. Melegen, őszintén tudok beszélni az emberekkel, és mindennek a legbensőbb magvát élem át. Azért olyan szép és ünnepélyes az életem. Most mindig tudom, mi az igazán fontos, s amiben több lélek van, azt érzem elsőbrendű kötelességnek. (Pl. meleg levél, vigasztalás, és nem a krajeáros robot.) De hogy mikor és megnyit kell a kenyérért dolgoznom, az is világosan jelentkezik, és olyankor nagy kedvvel, királyi öntudattal végzem.

Új és megrendítő élmény S. beszédéből csak a hangja volt. Sohasem felejttem el azt a fáradságtól és mély lelki fájdalomtól elgyötört és mégis férfiasan szilárd hangot. A sebzett Felebaráti Szeretet küzdött benne a világ szenvedésének iszonyú terhével; úgy beszélt, hogy minden lehellelével a lelkét adta: éltető meleg „kenyér“ volt minden szava, „Ó de meghalnék értetek ezerszer, szegény drága testvéreim, csak segíthetnék rajtatok“ — a hangja ezt mondta, vagy inkább a ránk árasztott lelke. Egész nap a fülemben csengett: igazi passio-hangnem: mély emberi szenvedés, szilárd, bízó, győzelmes erővel. A diadalmas szenvedés.

*

Mostanában egy kép merült fel bennem és azóta is visszajár: Drága kis anyám, ahogy hazatérő fiát várja: rendezkedik, készül, apró szeretet-szolgálatokon törí a fejét. És boldog véghetetlenül. Láttam, mikor így várta vissza pl. Flóra anyát. Láttam, hogy virult fel örömeiben halálos betegem,

mikor Olaszországból visszajöttem.¹ Milyen kedves gondolat ez! Ilyenkor úgy szeretnék már nála lenni, hogy szinte alig várom. Mit bánom én, ami közbe esik, de egyszer eljutok hozzá végre!

Nagyszombat (március 26. d. u. 5—6 óra).

Feltámadást ünnepeltem itthon magamban. Olyan szép volt. Küldtem V.-t a feltámadásra. Tudtam, hogy így lesz legjobb mindkettőnknek. Mély megilletődéssel, szívből énekeltem zsoltárt, Tedeumot. Olyan nagyon boldog vagyok, hogy az Úr Jézus feltámadt. Az a gyerekes megkönnyebbülésem van, hogy „most már nem bánthatja senki“. Hiszen annyit sajnáltam szenvedését a nagybőjtben. — Imádkoztam erősen boldog halálért. Ó, ha a jó Isten megtartja bennem ezt a diadalmas lelkületet; ha megtartaná! Milyen gyönyörűség volna akkor meghalni. De ha nagy lelki szenvedések jönnek is, akkor is boldogság lesz a beteljesülés. Úgy képelem egészen, mint az operációk utáni ébredésemet. Egy kisebb fajta igazi halálfélelmet kiállottam akkor is (főleg az elsónél, mikor még gyerek voltam). Elsüllyedni a semmibe lassan, Jézus nevében, aztán kínosan vergődve ébredni, egyre erősödő fájdalommal, de azzal az észvesztő boldog tudattal, mely lassan felhajnallik a lélekben, hogy íme túl vagyok rajta! Az a rettenetes, melyet el sem tudtam képzelni, melyet nem hittem, hogy igazán megtörténhet velem, nézni nem is mertem, elmúlt megtörtént. Élek újra, s itt vannak velem, akiket szeretek s meg fogok gyógyulni. Így volt és így lesz Isten segítségével, Amen.

Április 21.

A nagy hullámhegyek és hullámvölgyek elülnek már. Inkább az a veszély fenyeget, hogy beletompulok, belefásulok ebbe a testi-lelki gyengeségbe. A kétségbeesés kísértő dührohamai ritkán és gyengén jelentkeznek. Kezdek beletörődni a tehetetlenségbe, a lassú, hosszú elmúlásba, mely talán előttem áll. Mert olyan gyorsan nem megy, ahogy először gondoltam. Ilyen nagyszerű étvággal igen sokáig élél a szervezet. Hát ahogy Isten akarja, — tiszta szívből mondom. Sem élni nem kívánok, sem meghalni, csakhogy ő mellettem maradjon. Akkor nem félek a magam gyengeségétől. Kétszer áldozhattam ebben a hónapban. S. lehozta a Szentséget. Alaposan, mélyen, egész beleéléssel és hosszan imádkozhattam a készülésnél mindenkiért, mint még emlékezetem szerint soha. Annál készületlenebb voltam a másodiknál, templomba mentünk, tolókokcsival az áldoztató korlátig. Milyen jó, hogy ezt majd többször is lehet. V. igazán mindent megtesz, ami telik tőle. Sajnál és szeret. Áldja meg az Isten!

Szegény I.-kém! És B.² sem felel! Néha olyan, mintha minden vágyódó imám és bizakodásom hiábavaló volna. Mintha a csendes remeteség egy álomvilágot teremtett volna, melynek agyrém a vezércsillaga. Ha a külső világból

¹ 1925 tavaszán néhány hetes utat tett Olaszországban ott időző S. bátyja vezetésével.

² Külföldre szakadt unokatestvér.

jönnek hozzám, goromba rázkódtatást érzek. Ott sokkal keményebben, keserűbben, feketébben zajlik az élet. A keserű lehellettől, ami ilyenkor megcsap, az én tehetetlen, lusta, ábrándos áhítatom, mint a rózsaszínű álom verődik szét. „Képzeldő bolond“ — mondom magamnak, — hát csakugyan azt hiszed, hogy kis parfümös fohászaiddal, tétlen rájuk gondolással, miattuk való aggodással belenyúlhatsz az ércküllők forgásába, szirteket hengeríthetsz el? A te szereteted nagyon is gyenge, földi, szeszélyes. Jaj, nem apostolok és mártírok elemi erejű lángja! — Hiszen igaz, nagyon is érzem. De másom nincs, és többet tenni eddig nem bírtam (szeretnék!). A csillagom pedig nem agyrém, mindenek ellenére. Rendületlenül bízom a Gondviselésben (si fractus illabatur orbis) és az imádság erejében. — Nem nádszál az, melybe elmerülő életem kapaszkodik. Megvolt azelőtt is, mikor mással is szolgálhattam Istent és most sem érzem, hogy a magam biztatására hangoztatnám, mint a megszeppent gyerek („Ne félj, nem bánt“ — mondja magának). Az Isten az egyetlen bizonyosság és megtapasztalható valóság. A többi nekem mindinkább álomszerű. És aki Őrá épít, nem kártyavárat épít, akármilyen ügyetlen, lomha, képzeldő, irreális kontár legyen is.

Június 16.

Azóta nagyot lendült az élet velem. Hazajöttem a szép Cserkész-parkból; úgy érzem, fiatalodtam vagy öt évet. Egyelőre feszül a tettvágy bennem. Új munka, új lendület és talán még új reménység is. Ámbátor érzem azért belül, hogy a betegséget ugyancsak nem fújták el. Nem is hiszem, hogy többet kieresszen a markából. De ameddig lassan, csendesen rágcsál rajtam, még sok szépet lehet tenni, ha Isten engedi. „Sohase mondd azt, hogy haláladon vagy, ameddig igazán meg nem haltál.“ — Baden Powell-nek ezt a nagyszerű mondását hoztam el magammal cserkészejándékkul és további jelszónak. Éljen hát az élet, ameddig élek. Nem mondom, hogy „dum spiro, spero“, mert nekem igazán nincsenek reményeim. A lelki békén és bizonyos fizikai nyugalmon kívül nem is kívánok én semmit az élettől. Most is meggyőződés, hogy pár év alatt meghalnom a legjobb volna s hogy mégis csak az oldana meg legtöbb csomót s én a magam számára úgy sem tudom mire használni az életet, de ki akarom tölteni szép, nemes élettartalommal és értékes, szép ajándéknak tekintem.

Főleg V.-vel szemben akarom kifejteni a szebb, mélyebb, tartalmasabb életet. Ahogy a teherautó zúgott velünk hazafelé, magambaszállva sokat elmélkedtem. (Megint nem annyira gondolatsor, mint meglátások formájában. (Ide rögzítem a legfontosabb életszabályokat.) Katikám.¹ édes kis ceruzarajzának hátára jegyeztem tegnap este. Olyan jó volt velük lenni, kékruhás kis alakjukat mindig ott láttam a Cserkész-park zöld fűvén!)

¹ K., és a másik „kékruhás kis alak“ J. kislányai.

(Vége következik).

J U S T B É L A

H A J N A L I K E T T Ő

Ez a regény, amelyből a Vigília már hozott részleteket, több pólusán mutatja be a mai francia életet. Szerzője a magyar katolikus irodalom egyik legkitűnőbb munkása, a francia irodalom elsőrendű ismerője és a francia szellemiség közvetítője. Különben a budapesti egyetem francia tanszékének tanársegédje, aki többször bejárta Franciaországot, ismeri a francia élet színskáláját, a kolostorok csendjét, mélységes lelki életét és azt a külső világot is, amely ezeket a lelki várakat hullámaival körülfoltyja. A sokszínű, nehezen érthető francia élet legmélyebb problémái világosodnak meg ebben a regényben a magyar nagyközönség előtt.

R Ö N A Y G Y Ö R G Y

K E R E S Z T Ű T

A szerző fiatal tanár és író, aki a Vigília hasábjairól jólismert problémaérzéssel és ragyogó költői képzelettel világít bele a magyar falu erkölcsi életébe. Hősét már származása szenvedésre predesztinálja. Fiatalsága csupa harc a megélhetésért és eszményeiért. Egy fiatal lány finom lelkében találnak rezonanciát céljai és vágyai, de feleségét elragadja tőle a nagy népbetegség, a tüdővész, amely a fiatal hős egészségében is rombolni kezd. A sok küzdelem és vívódás végre rávezeti hősünket az igazságra: a megtisztító, áldozatos szenvedés krisztusi álláspontjára. A cselekmény háttérében ott állanak a magyar falu legégetőbb kérdései, melyeket a szerző katolikus mélyenlátással, mélységes pszichológiával és bátor realizmussal tár fel.

Az itt felsorolt könyvek a Révai Testvérek Irodalmi Intézet kiadásában jelennek meg.

Ára kötetenként 5.60 P

Vágja ki ezt a megrendelőlapot, írja rá pontosan címét és küldje be egy borítékban a VIGILIA kiadóhivatal címére.

MEGRENDELŐLAP

Ezennel megrendelem a VIGILIÁ-t: egy évre
6 P-ért (külföldre 7 P). Romániába 250 lejért,
Csehszlovákiába 42 cK-ért. A pénzt csekk-
lapon beküldöttem, kérek csekkbefizetési-
lapot. (Nem kívánt törlendő.)

Név:

Cím:

Foglalkozás:

VIGILIA

előfizetési ára

EGY ÉVRE 6 PENGŐ

A pénz beküldhető a „Vigilia” 20.668. számú csekklapján, a pénz rendeltetésének pontos megjelölésével.

Megrendeléseket elfogad a Vigilia kiadóhivatala V, Vadász-utca 16. sz., a Szent István-Társulat összes könyvesboltjai: Budapest, Kecskeméti-u. 2., Szeged, Kárász-utca 10., Pécs, Széchenyi-tér 18., Debrecen, Szent Anna-u. 10-12., Győr, Deák Ferenc-utca 2. sz., Cegléd, Rákóczi-út 2. sz., Balassagyarmat, Rákóczi fejedelem-út 22., valamint minden nagyobb könyvkereskedés.

RÉVAI IRODALMI INTÉZET NYOMDÁJA
Budapest, V. ker., Vadász-utca 16 sz.
Nyomdaiért felelős: Linzer M. igazgató